

Prof. dr hab. Leszek Skrla,
Dziedzina sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna wokalistyka

Gdańsk, 30.03.2026 r.

Recenzja Pracy Doktorskiej **mgr Wang Sen**

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Wydział Wokalno-Aktorski, pismo z dnia 03.02. 2026 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 20.07.2018 roku. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023. poz. 742 z późn. zm)

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie sztuki muzyczne

Do nadesłanego mi pisma sygnowanego datą 03.02.2026 roku, informującego o wyznaczeniu mojej osoby jako recenzenta pracy doktorskiej Pana mgr Wang Sen pt: **„Specyfikacja przebiegów koloraturowych w głosie tenorowym, realizującym partie dramatyczne i komiczne w wybranych fragmentach oper Wolfganga Amadeusza Mozarta i Gioachino Rossiniego”** zostało dołączone dzieło artystyczne w formie zapisu CD i opis dzieła artystycznego jako praca doktorska.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr Wang Sen pt. **„Specyfikacja przebiegów koloraturowych w głosie tenorowym, realizującym partie dramatyczne i komiczne w wybranych fragmentach oper Wolfganga Amadeusza Mozarta i Gioachino Rossiniego”** złożona jest z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym CD oraz jego opisu. Nagrania dokonano w dwóch sesjach nagraniowych w Sali Kameralnej Filharmonii Narodowej w Warszawie w dniach 28.02.2024 i 25.05.2024. Realizatorem nagrania i reżyserem dźwięku była dr hab. Ewa Lasocka, prof.UMFC w Warszawie. Wykonawcy Sen Wang – tenor, Li Fangchen – bas oraz na fortepianie znakomity pianista Wojciech Pyrc.

Przedstawione do oceny nagranie zawiera 8 pozycji:

1. Gioachino Rossini – **Tancredi**, act I
Duetтино: „*Se amista verace, e pura*” (Argiro i Orbazzano)
2. Gioachino Rossini – **Otello**, act I
Aria „*Ah! Si, per voi gia sento*” (Otello)
3. Gioachino Rossini – **Il barbiere di Siviglia**, act I
Aria „*Ecco ridente in cielo*” (Conte Almaviva)
4. Gioachino Rossini – **La gazza ladra**, act I
Aria „*Vieni fra queste braccia*” (Gianetto)
5. W. A. Mozart - **Idomeneo, re di Creta**, KV 366, act II
Aria „*Qual mi conturba I sensi... Fuor del mar*” (Idomeneo)
6. W. A. Mozart – **La clemenza di Tito**, KV 621, act II
Aria „*Se all'impero, amici Dei*” (Tito)
7. W.A. Mozart – **Die Entführung aus dem Serail**, KV 384, act I
Aria „*Kostanze... O wie angstlich*” (Belmonte)
8. W. A. Mozart – **Die Entführung aus dem Serail**, KV 384, act III
Aria „*Ich baue ganz auf deine Starke*” (Belmonte)

Nim przejdę do oceny dzieła artystycznego pragnę wspomnieć o wielce satysfakcjonującej jakości samego nagrania, mam tu na myśli głównie jego zawartość artystyczną jak też satysfakcjonującą stronę techniczną. Jakość fonii nagrania zadowolić może nawet wysmakowanego słuchacza. Skompilowane i dobrze przemyślane dzieło artystyczne dla potrzeb pracy doktorskiej, przyjęło formę recitalu złożonego z utworów Gioachino Rossiniego i Wolfganga Amadeusza Mozarta. Słyszymy w nim doskonale impostowany, foniczny głos wokalisty, któremu towarzyszy na fortepianie wyborny pianista Wojciech Pyré. Pisząc doskonale foniczny, mam na myśli głos pełen alikwotów i barw, który w nagraniu nie przysparza żadnych trudności bądź problemów w kompresji dźwięku, jest niejako głosem radiowym. Dzieło artystyczne, które jest podstawą w procedowaniu wydaje się być przemyślane, spójne i tworzy logicznie powiązaną zamkniętą całość. To dość istotny element! Przedstawione nagranie operuje

właściwym poziomem dynamicznym, które w odsłuchu oddaje właściwą dramaturgię i wyraz spójnej narracji muzycznej a jego odtworzenie za każdym razem zda się przyjemnym zaś chęć powtórnego odsłuchania zrazu oczywista. W zaprezentowanym dziele artystycznym kandydat ukazał przede wszystkim możliwości swojego pięknego głosu o ciekawej i słonecznej barwie, pełnej alikwotów i nasyceniu formantów dźwiękowych, elastycznej giętkości i ruchliwości, zbliżonej momentami do tenora lirico leggero. Słuchając nagrania dołączonego do pracy, miałem przekonanie, że solista doskonale kontrolował swoje emocje i zabiegi interpretacyjne, które miały bezpośredni wpływ na pełną swobodę wokalną a zarazem iście żarliwą interpretację wykonywanych utworów. Budowanie czytelnej i wyrazistej interpretacji nie należy do rzeczy prostych i oczywistych, wymaga bowiem od śpiewaka nie tylko doskonałej znajomości tekstu muzycznego ale przede wszystkim ogromnej wrażliwości i wyczucia stylu, wreszcie smaku oraz wysublimowanej intuicji wokalne. W tym względzie mgr Wang Sen ma już wiele do zaoferowania i zaprezentowania słuchaczowi. Artysta z pewnością atakuje wysokie dźwięki dysponuje doskonałym appoggio co daje mu swobodę w budowaniu fraz muzycznych i napięcia dramatycznego poszczególnych arii. To pełen wrażliwości i ogromnej świadomości wokalne śpiewak. Mam jedynie małe zastrzeżenia co do koloratur, które w dużej obfitości występują w prezentowanych ariach. W szybkich przebiegach głos artysty brzmi nieco za ciężko, przez co koloratury wyśpiewywane są nie dość precyzyjnie. Być może dobrym zabiegiem byłoby nieco wolniejsze tempo i jeszcze aktywniejsze podparcie oddechowe. Mimo drobnej uwagi doceniam znaczący kunszt wokalny i pełną żaru interpretację w wybranych ariach Rossiniego i Mozarta. Podkreślam tym samym fakt, że propozycja dzieła artystycznego zasługuje na istotną uwagę a temat podjęty w pracy jest interesujący zaś tezy i stawiane pytania, umiejętnie przeprowadzone a cele osiągnięte.

Część opisowa dzieła została dobrze opracowana tak pod względem redakcyjnym jak i merytorycznym. Omawiana dysertacja zawiera wstęp-wprowadzenie, 4 rozdziały, podsumowanie, bibliografię. Dominantę pracy stanowi obszerny czwarty rozdział w którym na podstawie analizy porównawczej autor pracy wykazuje podobieństwa i różnice dokonując przykładowego porównania specyfiki wykonawczej wybranych fragmentów przebiegów koloraturowych w dramatycznych i komicznych w operach Mozarta i Rossiniego. W rozdziale tym używa nie tylko porównania dotyczącego kulturowego kontekstu lecz także przeprowadza przykładową analizę muzycznej i wykonawczej narracji w oparciu o statystykę porównawczą innych kategorii koloraturowych i ich cech dystynktywnych. Konstrukcja pracy jest logiczna i prawidłowo przemyślana. Widać wyraźne usystematyzowanie wiedzy dotyczącej genezy omawianych utworów wraz z wnikliwą analizą tematu i opisu muzycznej specyfikacji w

wybranych ariach. Autor pracy przytacza znaczące fakty rozwoju i tradycji wykonawczych, ukazując zarówno wspólne elementy warsztatu, jak i różnice wynikające z odmiennych uwarunkowań epoki i zmieniającej się estetyki. Trafnym zabiegiem w pracy są analizy poszczególnych fragmentów arii i przebiegów koloraturowych wsparte o porównania dotyczące artykulacji, frazowania, dynamiki, tessitury i muzycznej narracji. Pan mgr Wang Sen po wyważonym wprowadzeniu i krótkiej charakterystyce każdej z arii, naświetla i ukazuje problemy wykonawcze a następnie ich rozwiązanie w oparciu o dobrane środki muzycznej wypowiedzi. Wspomnę jeszcze o rozdziale drugim, który poświęcony jest praktycznej analizie wokalne i technicznych aspektach w wybranych fragmentach przebiegów koloraturowych z uwzględnieniem praktyk wykonawczych wybranych ariach. Praca mgra Wang Sen z pewnością stanowi ciekawe odczytanie z punktu widzenia praktyki wykonawczej i stanowi swoistą kompilację spostrzeżeń, obserwacji i przemyśleń dotyczących analizy porównawczej głosu tenorowego w koloraturowych fragmentach oper Mozarta i Rossiniego. Ten niełatwy i złożony aspekt, okraszony przykładami muzycznymi, porusza także wokalne zagadnienia dotyczące ambitusu poszczególnych arii, tessitury jako istotnego czynnika warunkującego obciążenie dla głosu, artykulacji i frazowania a także różnic w operowaniu dynamiką i brzmieniem fonacyjnym aparatu głosowego. Dzięki porównaniom zobaczyć można istotne podobieństwa i różnice w stylu jak i problemach wykonawczych w poszczególnych ariach Mozarta i Rossiniego. Analiza, której dokonał Wang Sen w efekcie pozwoliła osiągnąć zamierzony cel recenzowanej pracy. W efekcie więc przełożyła się na ostateczny kształt i wyraźny przekaz nacechowany troską i wizją przyszłego pedagoga śpiewu. W zakończeniu pracy, które stanowi bardzo ciekawą syntezę myśli i wniosków autora na temat specyfikacji przebiegów koloraturowych magister Wang Sen raz jeszcze podsumowuje jej cele i założenia. Doprowadza do celnych spostrzeżeń i interesujących konkluzji. Reasumując wartości i efekt procesu badawczego, który został przeprowadzony mogę stwierdzić, iż podjęty temat w recenzowanej pracy w znaczącym stopniu przybliży środowisku muzycznemu specyfikację i znaczenie przebiegów koloraturowych w głosie tenorowym a wraz z opisem użytych technik wykonawczych w wybranych fragmentach oper Mozarta i Rossiniego daje wyraźny drogowskaz jak też podstawę wokálnego przygotowania do wykonywania tych właśnie arii. Przybliży zrozumienie dzieła muzycznego, zasady trafego kształtowania stylu i właściwego odwzorowania elementów stylizacji a także w wielu aspektach uzupełnia ogólną wiedzę muzyczną. Wiedzę, która w znaczący sposób może pomóc zmierzyć się i zrozumieć przyszłym odtwórcom omawianych arii ważne przesłanie! Przesłanie, by piękno i artystyczną

wartość a także siłę muzycznej narracji wyrażać poprzez dobór odpowiednich środków wykonawczych i interpretacyjnych.

Konkluzja

Praca doktorska Pana mgr Wang Sen, na którą składają się: dzieło artystyczne, płyta CD i jej opis stanowi według mojej oceny ciekawą formę przekazu, jak też udaną próbę znalezienia odpowiedzi na tezę zawartą w temacie pracy. Stwierdzam, że materiał naukowy, cenne spostrzeżenia, własne przemyślenia i analiza dotycząca wykonywanych arii, stanowią niemały wkład w dziedzinę sztuki muzycznej-wokalistyka. Doktorant wniósł w obszar fascynacji muzycznej osobiste, poparte trafnymi wnioskami, spojrzenie na styl i technikę w wybranych ariach z dzieł muzycznych Mozarta i Rossiniego a jego osobiste przemyślenia złożyły się na ostateczny kształt dzieła jaki mu nadał. W taki sposób omawiane dzieło i praca zawierająca dokładną specyfikację przebiegów koloraturowych w głosie tenorowym wkraczają poprzez swoją formę oraz twórczą treść artystyczną i edukacyjną w sferę konkretnej wizji rozszerzania wiedzy nie tylko wokalne ale także tej ogólnomuzycznej.

Uznaję tym samym, że Pan mgr Wang Sen potwierdził swoje umiejętności do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej i artystycznej. Tym samym stwierdzam, że rozwiązał założone w pracy zagadnienie artystyczne i spełnił wymagania określone w art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023. poz. 742 z późn. zm.) Wnoszę o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w dyscyplinie sztuki muzyczne.

Prof. dr hab. Leszek Skrzela

